

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1427/05
26.05.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Spomenke Zarić, Ljubice Milutinović, Vladimira Tamaša i Nede Antonić, članova veća, u parnici tužioca N. M., koga zastupa D. M., advokat, protiv tužene Republike Srbije - MUP, koju zastupa Republički javni pravobranilac, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.11137/04 od 8.12.2004. godine, u sednici održanoj dana 26.5.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Beogradu Gž.11137/04 od 8.12.2004. godine i presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu P.3589/04 od 20.9.2004. godine u stavu prvom izreke i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Beogradu Gž.11137/04 od 8.12.2004. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu P.3589/04 od 20.9.2004. godine kojom je odbijen kao neosnovan zahtev tužioca za naknadu štete za duševne bolove zbog povrede slobode i prava ličnosti - 250.000,00 dinara, fizičke bolove - 150.000,00 dinara, strah - 200.000,00 dinara, i duševne bolove zbog umanjnja životne aktivnosti - 200.000,00 dinara sa zateznom kamatom od presuđenja do isplate i tužilac oslobođen plaćanja troškova postupka.

Protiv ove drugostepene presude tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 386. ranije važećeg Zakona o parničnom postupku koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 1. i 4. sada važećeg Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" 125/04), i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac je od avgusta 1995. godine boravio u SRJ kao izbeglo lice, a 16.8.1995. godine lišen je slobode bez akta nadležnog organa i sa drugim licima prebačen u E, a potom na područje sela G, gde je ostao do oktobra 1995. godine.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su zaključili da je osnovan prigovor zastarelosti potraživanja naknade ove štete obzirom da je zastarni rok iz člana 376. Zakona o obligacionim odnosima istekao i da nema mesta primeni dužeg zastarnog roka iz člana 377. Zakona o obligacionim odnosima - jer za primenu ove materijalno pravne odredbe nisu ispunjeni propisani zakonski uslovi.

Revizijom tužioca se osnovano ukazuje da je pobijana drugostepena presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 14. navedenog ZPP jer ne sadrži razloge o svim odlučnim činjenicama i da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Naime, prema članu 155. Zakona o obligacionim odnosima šteta je umanjnje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta). Potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva za tri godine od kada je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo, a u svakom slučaju ovo potraživanje zastareva za pet godina od kada je šteta nastala (član 376. stav 1. i 2. ZOO).

Prema navodima tužbe tužilac je zbog nezakonitog i nepravilnog rada Ministarstva unutrašnjih poslova, kao organa tužene, pretrpeo nematerijalnu štetu zbog povrede slobode i prava ličnosti - zbog koje je pretrpeo duševne bolove, ali je naknadu štete isplatom novčane naknade zahtevao ne samo za duševne bolove zbog povrede slobode već i zbog pretrpljenog straha, fizičkih bolova i duševnih bolova koje je pretrpeo i trpi zbog zaostalih posledica ove štetne radnje organa tužene u vidu umanjnja životne aktivnosti i pogoršanja zdravstvenog stanja.

Kako se saznanje za štetu ne vezuje za dan njenog prouzrokovanja (nastanak štete) već za okolnosti koje se odnose na trajanje i prestanak fizičkih bolova ili straha, odnosno na završetak lečenja i saznanje da su zaostale posledice prouzrokovale trajno oštećenje zdravlja i opšte životne sposobnosti oštećenog, koje mu umanjuju životnu aktivnost, svaki vid nematerijalne štete zastareva posebno. Tako, po stanovištu Vrhovnog suda, zastarelost potraživanja naknade nematerijalne štete za fizičke bolove - počinje teći od prestanka bolova, za strah od prestanka straha, za duševne bolove zbog umanjnja životne aktivnosti - od završetka lečenja i saznanja za trajno umanjnje životne aktivnosti ili pogoršanja zdravstvenog stanja - kao dana saznanja za novu težu posledicu.

Nižestepeni sudovi pravilno zaključuju da prema utvrđenim okolnostima nema mesta primeni dužeg zastarnog roka iz člana 377. Zakona o obligacionim odnosima - jer za primenu ove materijalno pravne odredbe nisu ispunjeni propisani zakonski uslovi, međutim, pobijana drugostepena presuda ne sadrži razloge o svim odlučnim činjenicama od kojih zavisi odluka o osnovanosti prigovora zastarelosti potraživanja naknade ove štete zbog nepravilnog i nezakonitog rada državnog organa (člana 172. ZOO): ni o dospelosti potraživanja ove štete ni o danu podnošenja tužbe, ni o zastarnim rokovima za posebne vidove nematerijalne štete za koje tužilac zahteva naknadu, a prvostepeni sud je zbog pogrešne primene materijalnog prava propustio da utvrdi kada je tužilac saznao za štetu (za svaki vid nematerijalne štete posebno) i da saglasno tome oceni da li su za sve ili samo za pojedine vidove naknade ove štete istekli zastarni rokovi.

Kako od navedenih okolnosti zavisi odluka o osnovanosti prigovora zastarelosti potraživanja naknade ove štete i odluka o osnovanosti zahteva tužioca, Vrhovni sud je, na osnovu člana 394. stav 1. i 395. stav 2. ZPP odlučio kao u izreci.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti rečene nedostatke, u izloženom smislu upotpuniti činjenično stanje i doneti zakonitu i pravilnu odluku.

Predsednik veća-sudija

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

IJ